

Lars Føleide
Lyngveien 40
1182 Oslo

Oslo 30. sept. 2009

SAK 175/09 - LARS FØLEIDE MOT K7 BULLETIN

Pressens Faglige Utvalg behandlet i sitt møte 29. sept. 2009 ovennevnte klage. Vedlagt sender vi et sammendrag av saken med utvalgets uttalelse helt til sist i sammendraget (uttalelsen er merket "Pressens Faglige Utvalg uttaler"). Saken er nå oversendt den innklagede publikasjonen. Vi viser til § 6 i vedtektene for Pressens Faglige Utvalg, der det heter:

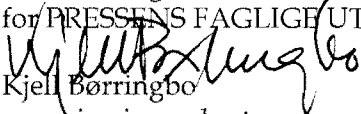
"God presseskikk tilsier at uttalelser som konkluderer med brudd eller kritikk, gjengis snarest mulig, i sin helhet og på godt synlig plass/i relevant sendetid i de medier saken gjelder, med den faste vignett med PFUs logo."

I de tilfeller der det foreligger en fellende uttalelse ("brudd på god presseskikk") eller «kritikk» skal utvalgets uttalelse gjengis i sin helhet, slik den foreligger fra utvalget. Ut over dette står det derimot publikasjonen fritt å behandle sammendraget av artikkelen(e) og svarutvekslingen på en journalistisk måte. For ordens skyld nevner vi at Pressens Faglige Utvalg - i forståelse med Norsk Presseforbunds styre - har slått ned på det forhold at redaksjoner selv kommenterer utvalgets uttalelse samtidig med at uttalelsen publiseres. Det er å forstå som at publikasjonen utnytter sin stilling til å knytte en polemisk replikk til uttalelsen. Noe annet er det hvis man også innrømmer klageren en samtidig kommentar.

Til din orientering vil vi opplyse at vi også ber publikasjonen om å få tilsendt et datert utklipp eller kopi av den offentliggjorte uttalelsen. Denne vil deretter bli referert for utvalget. Finner ikke PFU offentliggjøringen tilfredsstillende i forhold til vedtektenes bestemmelser, vil utvalget ta dette opp med publikasjonen.

Naturligvis står publikasjonen fritt til å gjengi også uttalelser som går i dens favør.

Uttalelsen vil også bli frigitt for offentliggjøring gjennom Norsk Telegrambyrå (NTB), Avisenes Nyhetsbyrå (ANB), fagbladene "Journalisten", samt via Internett.

Med vennlig hilsen
for PRESSENS FAGLIGE UTVALG

Kjell Børringbo
organisasjonssekretær

VEDLEGG

PFU-SAK NR. 175/09

KLAGER: Lars Føleide
ADRESSE: Lyngveien 40, 1182 Oslo
TELEFON/TELEFAX:
PUBLIKASJON: K7 Bulletin
PUBLISERINGSDATO: 24.02.09
STOFFOMRÅDE: Justis/rettssak
GENRE: Satire
SØKERSTIKKORD: Saklighet og omtanke
REGISTRERT: 12.03.2009
BEHANDLET I SEKR.: 07.08.2009; tilsvarende innledet
BEHANDLES I PFU: 29.09.2009
FERDIGBEHANDLET: 29.09.2009
BEHANDLINGSTID: 197 dager
KLAGEGRUPPE: Privatperson
PFU-KONKLUSJON: Ikke brudd på god presseskikk
HENVISNING VVPL.:
RETTSBEHANDLING:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

K7 Bulletin hadde i utgaven som ble utgitt tirsdag 24. februar 2009 en bakside med et bilde av en student, ledsaget av teksten:

"JEG ER OFFERET... syter sutrete, bortskjemte, selvopptatte, GRISKE, pinglete, virkelighetsfjerne, arrogante, millionsaksøkende, narsissistiske Lars Føleide. (Prøv å saksøke oss nå din lille drittunge)."

Baksiden er direkte knyttet til at studenten hadde fremmet et krav om millionerstatning etter å ha blitt skadet på en fest.

KLAGEN:

Klager er den omtalte studenten. Han opplever baksiden som sjikanerende, og skriver: "Et uavhengig, ansvarlig organ som K7 Bulletin bør holde seg for god til å trykke ting som kan oppfattes som sjikane, og det hjelper lite om det var ment som en moroside."

Han viser til en rekke punkter i Vær Varsom-plakaten som han mener at studentavisen har brutt.

Klageren anfører at hans eget syn ikke er blitt presentert i avisen, til tross for at han ble intervjuet av avisen. Han skriver: "Farberg (daværende ansv. red.; sekr anm.) har misbrukt sin makt som redaktør ved å hindre at flere syn av saken kommer til uttrykk." Han mener også at avisen i større grad burde tatt tak i politiets håndtering av hendelsen som har ført til rettssaken. I tillegg viser klageren til at redaktøren kan ha personlige motiver for å hindre at

andre syn kommer frem: "Farberg har skapt en interessekonflikt ved å trykke en bakside som skader hans eget omdømme, som gjør at han har egeninteresse i at jeg i minst mulig grad blir omtalt i noe positivt ordlag."

Videre peker klageren også på at det ikke er henvist til noen kilder for oppslaget. I tillegg til fravær av kilder, mener klageren at mangelen på ytterligere tekst gjør at avisen ikke har noen dekning for å hevde det den gjør.

Når det gjelder selve publiseringen, viser klageren til at det ikke er lagt vekt på saklighet og omtanke og at det heller ikke kommer frem hva som er fakta og hva som er kommentar i det som er publisert. Han skriver også: "**Baksiden kan i all hovedsak karakteriseres som personlig, hvor høyst private forhold omtales. Det vises ikke respekt for min egenart, identitet eller privatliv.**"

Klageren mener at avisen har forhåndsdomt ham gjennom sin beskrivelse, og mener at navn og bilde ikke burde vært brukt. Dessuten påpeker klageren at bildet er brukt uten tillatelse og uten sammenheng.

Avisen har ikke beklaget det som er skjedd, og klageren reagerer på at han ikke har fått anledning til å imøtegå det som er blitt skrevet. Han skriver imidlertid: "**Baksiden er så usaklig at det er vanskelig å komme med tilsvar. Forøk på å få et intervju på trykk ble stoppet av redaktør Farberg.**"

Avslutningsvis skriver klageren: "**Målet ser ut til å ha vært å mobbe meg ut av NHH. Takket være solid støtte fra mine venner ved NHH, har de ikke lykket med dette.**"

TILSVARSRUNDEN:

K7 Bulletin avviser klagen og imøtegår hvert av punktene som klageren har trukket frem i sin klage.

Ifølge avisen var grunnen til at intervjuet med klageren ikke ble trykket at en annen studentavis hadde valgt en tilsvarende vinkling som det K7 Bulletin hadde planlagt. De ønsket derfor ikke å omtale forholdet ytterligere. Videre har avisen ikke omtalt at klageren er blitt forsømt av det offentlige, fordi den mener at dette ikke er tilfellet.

Når det gjelder den påståtte interessekonflikten fra redaktørens side, stiller avisen seg uforstående til dette: "**Farberg har kun opptrådt i en rolle i denne saken, som ansvarlig redaktør. Farberg kjente verken Føleide, hans venner, den tiltalte eller hans venner, og har heller ikke vært del av noen av deres miljøer.**"

For øvrig avviser avisen de fleste av klagepunktene med henvisning til at baksiden i avisen er en satireside og at dette er kjent for alle i miljøet. Det kan derfor ikke forventes at siden er saklig, at det er kilder eller at det er dekning for det som skrives.

Når det gjelder bildebruken, bekrefter avisen at bildet er hentet fra BA, men påpeker at de ikke har opplevd at dette har blitt sett på som et problem fra BA sin side. De skriver også: "**Bildet er ikke tatt ut av noen sammenheng, men er trykket som det er: Et bilde av Lars Føleide.**"

Videre kommenterer avisen at klageren ikke har brukt muligheten til å reagere gjennom leserbrev.

Avisen kommenterer deretter bakgrunnen for at baksiden ble trykket. Da saken ble offentlig kjent gjennom media, reagerte redaksjonen i K7 Bulletin på størrelsen på erstatningskravet og også på hvordan klageren opptrådte i media for å tale sin egen sak og forsvare kravet. De skriver: "For å vise hvor absurd Føleides argumenter var, valgte vi derfor å skape et vrengebilde av hva Føleide var ute etter." Og videre: "Det har aldri vært noe mål om at beskrivelsen skulle gi noe korrekt bilde av hvordan Føleide var. Ordene er ment som et sterkt overdrevet bilde av de tendensene Føleides handlinger gav uttrykk for."

Avisen viser til at baksiden skulle være en parodi på en liknende engelsk tabloidforside, og mener de kunne vist dette noe bedre: "I ettertid ser vi at vi kunne publisert en liten faksimile av The Mirrors forside for ytterligere å illustrere poenget, men vi mente det ikke var strengt nødvendig."

For ytterligere å understreke det parodiske ved baksiden, viser avisen til det neste nummeret, der det ble laget en tilsvarende bakside som omhandlet redaktøren av studentavisen. Avisen konkluderer: "Vi mener at satiren i dette tilfellet faller innenfor de grenser som må anses som akseptable for sjangerens form. Det er krystallklart at baksiden av K7 Bulletin er en humor- og satireside som i hvert eneste nummer spøker med personer som er ansatt eller studerer ved NHH, og denne baksiden mener vi ikke kan anses som et uvanlig angrep på en enkeltperson."

Klageren opprettholder klagen og mener fremdeles at avisen burde latt hans syn komme mer frem. Han mener at det faktum at det dreier seg om en satireside ikke betyr at avisen ikke må følge punktene i Vær Varsom-plakaten: "At baksiden er useriøs legitimerer ikke sjikanering. Nettopp fordi det alltid har vært mulig å se humoren i baksiden, så fremstod det for NHH studenter som svært underlig at de velger å la noe komme på trykk som til de grader går over streken at all tenkelig humoristiske tolkninger uteblir."

Han skriver også at det ikke stemmer at baksiden alltid blir brukt til humor. I denne sammenheng viser han til et eksempel der baksiden skal ha blitt brukt til å profilere K7 Bulletin.

Videre mener klageren at sammenhengen med forsiden i The Mirror er svært vag, og viser til at svært få av NHH-studentene vil huske en slik side - særlig fordi de fleste var 12 år da denne siden stod på trykk i 2001.

Klageren gjentar de fleste av klagepunktene fra den opprinnelige klagen. Avslutningsvis viser han til at avisen fremdeles ikke har beklaget siden på en måte klageren finner tilfredsstillende: "Som K7 Bulletin gjør klart uttrykk for i sitt tilsvarende svar, så viser det seg i ettertid at de ikke engang har beklaget halvhjertet."

Avisen avviser nok en gang klagen og understreker at det ikke har forekommet sensur. De påpeker videre at bildet som er brukt, ikke er ulovlig, men at bruken er avklart med eier i ettertid.

Når det gjelder den ene baksiden som klageren mener ikke skal ha vært satirisk, viser avisen til at dette var et spesielt julenummer der hele nummeret er **"tull og tøys fra ende til annen og har ikke PFUs logo."**

PRESSENS FAGLIGE UTVALG UTTALER:

Klagen gjelder en side i studentavisen K7 Bulletin som i sterke ordelag beskriver en student. Studenten har fremmet et erstatningskrav og det er dette forholdet som blir omtalt på en utradisjonell måte. Klageren er studenten. Han mener at dette dreier seg om mobbing og sjikane fra avisens side. Han peker på at siden ikke gir en nyansert fremstilling, og etterlyser kilder og mer dekning for det avisen skriver.

Avisen viser til at baksiden alltid blir brukt til satire og humor, og at det er dette som har vært hensikten også i det foreliggende tilfellet. De mener at dette er velkjent i hele lesergruppen og at krav til blant annet kilder dermed ikke er relevant.

Pressens Faglige Utvalg viser på generelt grunnlag til Vær Varsom-plakatens påpekning av pressens plikt til å vise saklighet og omtanke i innhold og presentasjon.

Også humor og satire er omfattet av de presseetiske normene, men det er lang tradisjon i norsk presse for stor takhøyde på dette området. Det innebærer at også ytringer som kan oppleves som ubehagelige, sårende og belastende, normalt må kunne aksepteres. Det forutsettes imidlertid at det er lett å forstå av kontekst og presentasjonsmåte at det nettopp dreier seg om ironi og satire.

I det påklagede tilfellet konstaterer utvalget at ytringene framstår i en slik kontekst, på avisens vanlige humorside. Det ligger ikke til utvalget å vurdere hvor vellykkede, eventuelt morsomme, ytringene er. Dette kan det være flere meninger om. Utvalget mener imidlertid at den påklagede siden ikke rammes av punkter i Vær Varsom-plakaten, gitt de vide rammer som det må være for ironi og satire.

K7 Bulletin har ikke brutt god presseskikk.

Oslo, 29. september 2009

Hilde Haugsgjerd,
John Olav Egeland, Hege Holm, Hege Lyngved Odinsen,
Ingeborg Moræus Hanssen, Henrik Syse, Siri Bjerke